

Kehityspalvelut
 Laatija: Mikael Neuvonen

14.9.2020

Julkinen

Palvelukeskusliikelaitoksen (Palvelukeskus Helsinki) lausunto valtuutettu Terhi Peltokorven kotimaisuusasteen nostamista koskevaan toivomusponteen

Hyväksyessään vuoden 2020 talousarvion, kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuus nostaa kaupungin itse tuottamissa ja kilpailuttamissa ruokapalveluissa raaka-aineiden kotimaisuusastetta nykyistä korkeammaksi. (Terhi Peltokorpi)

Palvelukeskus Helsinki tuottaa ja kehittää tukipalveluja Helsingin kaupungin toimialoille ja liikelaitoksille. Tärkein tavoite on hyvä asiakaskokemus ja toimintavarmuus Palvelukeskus Helsingin tuottamissa palveluissa.

Palvelukeskus Helsinki tuottaa ruokapalveluja Helsingin kaupungin kouluihin, päiväkoteihin, seniorikeskuksiin sekä Helsingin omistamiin sairaaloihin ja asumisyksiköihin. Yhteensä ateriahetkiä tuotetaan noin 100 000 päivässä.

Elintarvikkeiden tarkkojen valmistusmaiden selvittäminen on haasteellista, sillä tuotteen alkuperämerkintä voidaan ilmoittaa muodossa *EU-maat*. Toisaalta yksittäinen tuote saattaa olla peräisin esimerkiksi viidestä eri EU-maasta riippuen satokaudesta. Palvelukeskus Helsingin hankkimat elintarvikkeet ovat täysin EU-alueelta, ja tietyt ryhmät ovat täysin kotimaista (=suomalaista) alkuperää.

Kilpailutuksissa hinnan painoarvo on suuri, ja siksi toimittajat eivät aina pysty tarjoamaan kotimaista vaihtoehtoa, vaikka sellainen olisi tarjolla. Lisäksi tuotteiden menekit ovat jokaisessa asiakasryhmässä suuria, ja on mahdollista, että joidenkin elintarvikkeiden osalta kotimaista alkuperää olevaa tuotetta ei volyymin vuoksi ole mahdollista tarjota.

Alla olevassa taulukossa on listattu eri elintarvikeryhmien alkuperäosuuksia vuoden 2019 tietojen mukaisesti. Vuoden 2019-2020 aikana on tehty liha- ja maitotuotteiden kilpailutukset. Maitotuotteiden uudet sopimukset astuivat voimaan 1.6.2020 alkaen ja lihasopimus 1.9.2020 alkaen. Uusien sopimusten myötä lihatuoteryhmien suomalaisuusaste nousee merkittävästi, syyskuun 2020 alusta hankittujen lihatuotteiden kotimaisuusaste on noin 90 % ja maitotuotteiden kotimaisuusaste nousee noin 74 %:sta noin 90 %:iin johtuen juustojen kotimaisuusasteen kasvusta. Myös nämä muutokset on esitetty taulukossa.

	Suomi	EU-alue
Liha (kokoliha, jauheliha)	56 %	44 %
*alkaen 1.9.2020	n. 90 %	n. 10 %
Broileri ja kalkkuna	100 %	
Kalat ja kalamassat	89 %	11 %
Maito ja piimä	100 %	
Juusto	74 %	26 %
*alkaen 1.6.2020	n. 90 %	n. 10 %

Kehityspalvelut
Laatija: Mikael Neuvonen

14.9.2020

Julkinen

Pakastemarjat	64 %	36 %
Salaatti, kurkku, tomaatti, kesäkurpitsa	29 %	71 %
Hiutaleet ja suurimot	100 %	

Kaikkia hankkimiamme elintarvikkeita, kuten kasviksia tai kaloja ei ole mahdollista hankkia kotimaisina. Ruokalistasuunnittelussa otamme huomioon eri vuodenaikojen sesonki- ja satokausituotteet mahdollisuuksien mukaan ja teemme jatkuvaa yhteistyötä vastuullisten raaka-aineiden tuotekehityksen kanssa. Olemme muun muassa jo kymmenen vuoden ajan hyödyntäneet reseptikassamme suomalaisia kalamassoja. Vuosittainen käyttömäärä (2019) on noin 37 000 kg. Hankkimalla kalamassoja näin suurissa volyymeissa työllistämme suoraan kalastajia Suomessa. Esimerkiksi seitiä ei saa suomalaisena, mutta käytämme WWF:n suositusten mukaisesti vastuullisesti kalastettuja MSC-merkittyä seitä.

Taulukkoon valitut elintarvikeryhmät ovat volyymiltaan merkittäviä, ja siksi ne on valittu tässä tarkasteltaviksi. Liitteenä toimitetaan toinen taulukko, johon on kerätty sellaisia tuoteryhmiä, joiden kotimaisuusasteen nostamisessa on mahdollisuuksia kehitystoimille tai haasteita. Pohdintaa on tehty menekin näkökulmasta merkittävien tuoteryhmien osalta. Esimerkiksi pakastekasvikset ja säilykkeet ovat pääosin muualta EU-alueelta kuin Suomesta, sillä suomalaisia tuoteversioita ei ole saatavilla tarvittavissa määrin.

Palvelukeskus Helsingin elintarvikehankinnoissa noudatetaan hankintalakia (laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista, 1397/2016). [Hankintalain](#) perusperiaatteita ovat muun muassa tarjoajien tasapuolinen kohtelu ja syrjimättömyys, eli tarjoajia tulee kohdella samalla tavalla riippumatta esimerkiksi tarjoajien kansallisuudesta tai heidän sijoittumisestaan tietylle alueelle. Hankinnan kohdetta ei saa kuvata viitaten tiettyyn alkuperään siten, että se suosii tai syrjii tiettyjä tarjoajia tai tavaroita. Elintarvikkeen alkuperän hankintatekninen määrittely noudattaa pykälää 3§ Julkisten hankintojen periaatteet: tasapuolisuus, syrjimättömyys, avoimuus ja suhteellisuus ja 71§ Hankinnan kohteen kuvaus. Kilpailutuksen kriteerinä ei voi käyttää tarjoajan suomalaisuutta.